

ترجمہ می درون زبانی «ہفت پیکر»

اثر حکیم نظامی

دکتر محمود افروز

استاد بار دانش گاہ اصفہان

مطابع

۱۳۹۷

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۲۸۲-۸۰-۲ :	شماره کتابشناسی ملی
۵۶۳۰۵۱۲ :	عنوان و نام پدیدآور
ترجمه‌ی درون‌زبانی "هفت پیکر" اثر حکیم نظامی؛ محمود افروز.	مشخصات نشر
اصفهان: چهارباغ، ۱۳۹۷.	مشخصات ظاهری
۵۱ص.	عنوان قراردادی
هفت پیکر. برگزیده	موضوع
نظامی، الیاس بن یوسف، ۵۳۰ - ۶۱۴ ق. هفت پیکر - اقتباس‌ها	موضوع
Nezami, Elias - ibn - Yusuf . Haft peykar - Adaptations	موضوع
داستان‌های فارسی - قرن ۱۴	موضوع
Persian fiction - ۲۰th century :	رده‌بندی
۶۲/۳۸۸ :	رده‌بندی کنگره
PIRY۹۵۳/۵۶۴ت۴ ۱۳۹۷ :	سرشناسه
روز، محمود، ۱۳۶۳ - Afrouz, Mah	شناسه افزوده
نظامی، الیاس بن یوسف، ۵۳۰ - ۶۱۴ ق. هفت پیکر.	وضعیت فهرست نویسی
فیبا :	

۰۳۱-۳۶۷۳۶۳۰۰

۰۹۱۳-۱۱۷۰۵۰۹

ترجمه‌ی درون‌زبانی «هفت پیکر» اثر حکیم نظامی

دکتر محمود افروز

چاپ اول ۱۳۹۷/

چاپ / صحافی / نگار اصفهان

طرح جلد و صفحه آرای: دکتر محمود افروز

مدیر تولید: سید ابوالحسن شفیع‌اف

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۷۲۸۲-۸۰-۲

فهرست

۵.....مقدمه

۷.....افسانه شنبه

۱۳.....افسانه یکشنبه

۱۷.....افسانه دوشنبه

۲۳.....افسانه سه شنبه

۲۹.....افسانه چهارشنبه

۳۹.....افسانه پنجشنبه

۴۵.....افسانه آدینه

مقدمه

کتاب حاضر خلاصه‌ای از هفت افسانه‌ی منظوم در «هفت پیکر نظامی»^۱ است که مولف در قالب نثر، آنها را روایت کرده است. این نوع از ترجمه را «ترجمه‌ی بین‌زبانی» یا «ترجمه‌ی درون‌زبانی» گویند.

داستان از آنجا آغاز می‌شود که بهرام‌شاه، مهندسی «شیده» نام را امر می‌کند تا هفت عمارت با رنگ‌های سیاه، زرد، سبز، سرخ، پیروزه‌ای، مدلی و سپید بنا کند و سپس، هفت عروس از پادشاهان هفت اقلیم به آن هفت گنبد می‌آورد و هر روز هفته را به دیدار یکی از آن عروس‌ها می‌رود و شش گنبد افسانه‌هایشان می‌شوند.

روز شنبه منسوب به «تاره‌ی زحل» (کیوان) و به رنگ سیاه است. در زبان انگلیسی نام روز شنبه (Saturday) منسوب به Saturn یعنی «زحل» است.

روز یکشنبه منسوب به «یکشنبه» و رنگ آن، همانند رنگ ظاهری خورشید، زرد است. Sunday در زبان انگلیسی به معنای «روز خورشید» و طبق آنچه در فرهنگ‌های انگلیسی ذکر گردیده، روز آغازین هفته است. هرچند در فارسی «یکشنبه» روز دوم هفته است، ولی به مناسبت عدد «یک» در ابتدای آن این‌گونه می‌نامید که «شنبه» شماره‌ی صفر هفته و «یکشنبه» روز آغازین هفته است.

روز دوشنبه یا Monday منسوب به ماه (Moon) و سبزرنگ است، زیرا قدامت رنگ ماه را سبز می‌دانستند. دوشنبه را روز «زن» می‌نامیدند زیرا همانگونه که در غیبت خورشید، ماه است که نورافشانی می‌کند،

^۱ حمیدیان، سعید. (۱۳۷۶). هفت پیکر حکیم نظامی گنج‌ای. تهران: نشر قطره.

زن نیز در مشکلات و تاریکی های زندگی به یاری مرد می آید و راه را بر او روشن می کند. از سوی دیگر، زن مظهر معشوق است و معشوق نیز همیشه در نظر عاشق، سبزی و طراوت بی پایان دارد.

روز سه شنبه یا Tuesday یعنی روز Tues، به نام یکی از خدایان است و معادل Mars یا خدای جنگ و سیاره ی مریخ (بهرام) بوده و رنگ آن سرخ و متعلق به مردان است؛ زیرا سرخ، رنگ عشق می باشد و مرد نیز مظهر عاشق بودن و جانفشانی در راه معشوق است.

چهارشنبه منسوب به Mercury یعنی یکی از خدایان یونان باستان و نام ساره عطارد (بهر) می باشد و رنگ آن پیروزه ای است. چهارشنبه روز تجار و بازاری و سود و سوداست. واژه ی Merchant (بازرگان) نیز ریشه در همان دارد. عطارد نیز دبیر فلک بوده و علوم دنیوی نزد اوست. داستان رنگ چهارشنبه نیز عملاً با ورود شریک تجاری ماهان مصری آغاز می شود.

روز پنجشنبه یا Thursday: یکی از خدایان (Thor) متعلق و منسوب به مشتری (برجیس) و روز سعادت و خوشبختی است.

روز آدینه متعلق به ناهید (زهره) است که ماه و خوس (آفرودیت) یا الهه ی عشق و زیبایی است. آدینه، روز فراغت، آسایش و راز و نیاز با معبود است. در بسیاری از فرهنگ ها، پوشیدن لباس سفید در هنگام عبادت مرسوم است و توصیه گردیده و از این روز رنگ سفید و عمارت هفتم، سپید است.^۲

امید است این افسانه های شیرین پارسی مورد پسند خوانندگان فرهنگ دوست و مشتاقان ادبیات فارسی واقع شود.

^۲ برگرفته از گزیده ای از سخنرانی های دکتر حسین الهی قمشه ای